

Nr 136

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående överlåtelse av vissa kronan tillhöriga fastigheter; given Stockholms slott den 15 mars 1957.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Sven Andersson

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 mars 1957.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, HEDLUND, PERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, NÄSGÅRD, KLING, ELIASSON.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet och vad gäller ärendet under punkt 4 chefen för jordbruksdepartementet samt ärendena under punkterna 5 och 6 statsrådet Eliasson anmäler chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson, frågor om överlåtelse av vissa fastigheter samt anför.

Postverket

1:o.

Med skrivelse den 29 november 1956 har generalpoststyrelsen för Kungl. Maj:ts prövning överlämnat ett den 19 och 21 november 1956 undertecknat köpekontrakt, enligt vilket styrelsen — under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande — för 225 000 kr. till Arvika stad överlåter fastigheten nr 2 i kvarteret Bagaren i Arvika.

Beträffande avtalet i övrigt torde få hänvisas till handlingarna.

År 1945 försålde postverket till Arvika stad den fastighet, i vilken huvudpostkontoret tidigare varit och alltjämt är inrymt. Samtidigt förvärvade generalpoststyrelsen av Arvika stad tomten nr 2 i kvarteret Bagaren i Arvika för uppförande av ett nytt posthus, avsett att inrymma huvudpostkontoret i staden. Köpeskillingen uppgick till 150 000 kr. och för dess täckande anvisades ett investeringsanslag för budgetåret 1945/46. Tomten, som har en areal av ca 1 450 m², tillträdde den 1 oktober 1945. Styrelsen förband sig att vid uppförandet av nytt posthus tillämpa de maximala hushöjder, vilka angivits i den av Kungl. Maj:t den 19 september 1941 fastställda stadsplanen för ifrågavarande kvarter.

1949 års riksdag godtog i princip förslaget om byggandet av ett nytt posthus i Arvika. På grund av bestämmelserna om tillämpning av maximala hushöjder enligt stadsplanen har stora svårigheter förelegat att nå en acceptabel lösning av posthusets planering, då relativt stora utrymmen måste disponeras för uthyrning. Som framgår av årets statsverksproposition (bil. 27 sid. 13) har styrelsen gjort en framställning till Arvika stad om ändring av köpekontraktet i syfte att förbilliga anläggningen. Staden har icke ansett sig kunna bifalla denna framställning men har i stället erbjudit sig att inköpa tomtområdet av postverket. Erforderliga postlokaler skulle i så fall få förhyras av postverket i en blivande nybyggnad på tomten. Denna byggnad, som skulle uppföras av Arvika Folketshusförening, skulle förutom lokaler för postverket och andra statliga hyresspekulanter inrymma samlings-salar samt expeditionslokaler för föreningar och fackorganisationer.

Med anledning av Arvika stads erbjudande har generalpoststyrelsen upptagit förhandlingar med staden. Dessa överläggningar har resulterat i ett bl. a. på Kungl. Maj:ts godkännande beroende köpekontrakt avseende försäljning av fastigheten nr 2 i kvarteret Bagaren i Arvika.

Beträffande köpeskillingens storlek framhåller styrelsen, att sedan postverket tillträdde den ifrågavarande tomten kan verkets räntekostnader på det i fastigheten nedlagda kapitalet beräknas till ca 50 000 kr. Postverkets utgifter för tomten under den tid, densamma varit i verkets ägo, uppgår till ca 23 000 kr. Den överenskomna köpeskillingen 225 000 kr. täcker sålunda — förutom inköpspriset för fastigheten — nämnda två utgiftsposter.

Taxeringsvärdet å tomten utgör 80 100 kr. Enligt styrelsens uppfattning kan den nu överenskomna köpeskillingen anses skälig. Vidare torde man kunna påräkna, att postkontorets i Arvika behov av nya utökade lokaler skall kunna tillgodoses relativt snabbt genom det av Folketshusföreningen planerade nybygget.

Stadsfullmäktige i Arvika har genom beslut den 7 februari och 7 mars 1957 godkänt köpekontraktet under villkor att avtalet blir definitivt bindande för staden först sedan Kungl. Maj:t lämnat staden tillstånd *dels* att för Arvika Folketshusförening teckna stadens borgen intill ett belopp av 2 500 000 kr. för det byggnadslån, som erfordras för utförande av ifrågavarande byggnadsföretag, *dels ock* att för föreningen teckna stadens borgen för ett sekundärlån å högst 800 000 kr.

Bostadsstyrelsen har i utlåtande den 18 december 1956 anfört i huvudsak följande. Tomten är centralt belägen och har ett gott affärsläge men grundförhållandena å tomten är mindre goda. Med ledning av de tomtkostnader, som godtagits i samband med statlig belåning, och med beaktande såväl av mervärdet på grund av affärsläget som de mindre goda grundförhållandena, uppskattar styrelsen tomtmarkens värde till högst 150 000 kr.

Statskontoret framhåller i utlåtande den 14 december 1956 bl. a., att det bör beaktas, huruvida det ur förräntningssynpunkt kan anses försvarligt att uppföra fastigheten till lägre hushöjd än den, som stadsplanen medger för kvarteret i fråga. Utifrån denna synpunkt — i vilket hänseende statskontoret icke anser sig kunna göra något uttalande — synes det kunna övervägas att försälja tomten till staden och i stället förhyra postlokaler i fastigheten, vilket generalpoststyrelsen avsett. Huruvida den överenskomna köpeskillingen — 225 000 kr. — kan anses skälig, undandraget sig ämbetsverkets bedömning.

Departementschefen

Frågan om ett nytt posthus i Arvika har kommit i ett annat läge genom möjligheten att få hyra lokaler i en av Arvika Folketshusförening planerad nybyggnad. En försäljning av ifrågavarande tomtområde synes därför böra ske.

Stadsfullmäktige i Arvika har godkänt ifrågavarande köpeavtal under villkor att avtalet blir definitivt bindande för staden först sedan Kungl. Maj:t lämnat staden tillstånd att ingå vissa borgensförbindelser i samband med tomtens bebyggande. Frågan härom torde få avgöras senare av Kungl. Maj:t i särskild ordning efter framställning från staden. För att möjliggöra försäljningen har jag emellertid ansett det lämpligast att för statens del nu inhämta riksdagens samtycke till överlåtelsen.

Bostadsstyrelsen har ansett, att det överenskomna priset är högre än vad som skulle ha godtagits i samband med statlig belåning till bostadsbyggande. Då det i föreliggande fall emellertid ej är fråga om försäljning av tomtmark för bostadsbyggande, anser jag mig böra tillstyrka, att överlåtelsen äger rum på avtalade villkor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna det av generalpoststyrelsen ingångna avtalet rörande försäljning av tomten nr 2 i kvarteret Bagaren i Arvika.

Televerket

2:o.

Med skrivelse den 25 januari 1957 har telestyrelsen för Kungl. Maj:ts prövning överlämnat ett den 6 och 12 december 1956 dagtecknat köpekontrakt, enligt vilket styrelsen — under förutsättning av Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande — för en köpeskilling av 65 000 kr. till Tomelilla köping försäljer tomten nr 7 i kvarteret Lansén samt stadsägan nr 528 i Tomelilla köping jämte därå befintligt stationshus.

Beträffande avtalet i övrigt torde få hänvisas till handlingarna.

Tomelilla köpings kommunalfullmäktige har genom beslut den 1 december 1956 godkänt avtalet. Beslutet har vunnit laga kraft.

Telestyrelsen meddelar, att den befintliga byggnaden är uppförd av sten och innehåller två våningar samt en inredd vind. Förutom lokaler för förutvarande manuell telestation och telegramexpedition finns en affärslokal om ca 80 m² i bottenvåningen samt en lägenhet om två rum och kök i vindsvåningen. Sedan nybyggnad för automatisk telestation uppförts i Tomelilla, är byggnaden icke längre erforderlig för televerkets behov. På förfrågan har byggnadsstyrelsen meddelat, att något behov av fastigheten för annat statligt ändamål icke föreligger.

Med anledning härav har telestyrelsen ansett fastigheten böra försäljas. När televerket tidigare från köpingen förvärvade mark för den automatiska telefonstationsbyggnaden förutsattes, att televerket skulle i första hand erbjuda den befintliga stationsbyggnaden till köpingen. Tomelilla köping har numera erbjudit sig att förvärva fastigheten för en köpeskilling av 65 000 kr., vilket belopp utgör fastighetens taxeringsvärde. Fastigheten har värderats av bostadsstyrelsen till 65 000 à 70 000 kr. och av byggnadsstyrelsen till 70 000 à 75 000 kr., från vilket belopp dock borde dragas kostnaderna för reparation av fastigheten, vilka beräknas uppgå till ca 7 000 kr.

Departementschefen

Jag biträder telestyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna det av telestyrelsen ingångna avtalet avseende försäljning av tomten nr 7 i kvarteret Lansen samt stadsägan nr 528 i Tomelilla köping.

Statens vattenfallsverk

3:o.

Med skrivelse den 25 februari 1957 har vattenfallsstyrelsen för Kungl. Maj:ts prövning överlämnat ett den 12 och 14 januari 1957 undertecknat köpeavtal, enligt vilket styrelsen — under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande — för en köpeskillning av 126 000 kr. till Trollhättans stad överlåter ett markområde å förutvarande hemmanen Stora Håjum och Sylte Kronogården i Trollhättans stad. Området har utmärkts på en till avtalet hörande karta. Beträffande denna och avtalets bestämmelser i övrigt torde få hänvisas till handlingarna.

Stadsfullmäktige i Trollhättan har genom beslut den 19 februari 1957 godkänt avtalet.

Styrelsen meddelar att området omfattar ca 115 600 m². Köpeskillingen för marken utgör det beräknade nuvärdet av marken, därest området skulle exploateras för bostadsbebyggelse. Området är avsett för ett blivande större sjukhus. För detta ändamål ämnar staden i sin tur överlåta området till Älvsborgs läns landstingskommun.

Vattenfallsstyrelsen anser det vara till fördel för sin verksamhet att ett större sjukhus förlägges till Trollhättan och har därför ställt sig välvillig till överlåtelsen.

Bostadsstyrelsen har i utlåtande den 7 mars 1957 funnit den föreslagna köpeskillingen väl avvägd och tillstyrker bifall till den föreslagna försäljningen.

Departementschefen

Jag tillstyrker den av vattenfallsstyrelsen föreslagna försäljningen och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna det av vattenfallsstyrelsen ingångna avtalet rörande försäljning av visst markområde å förutvarande hemmanen Stora Håjum och Sylte Kronogården i Trollhättans stad.

4:o.

Med skrivelse den 25 februari 1957 har vattenfallsstyrelsen för Kungl. Maj:ts prövning överlämnat ett den 15 och 25 februari 1957 undertecknat köpeavtal, enligt vilket styrelsen — under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande — för en köpeskillning av 75 800 kr. till Svenska Aero-plan Aktiebolaget överlåter ett område av stadsägan 50 +61 i Trollhättans

stad. Området har utmärkts på en till avtalet hörande karta. Beträffande denna och avtalet i övrigt torde få hänvisas till handlingarna.

Vattenfallsstyrelsen meddelar att området, som för närvarande är utarrenderat för jordbruksändamål, innehåller en areal av 29 329 m². Samtidigt med att denna försäljning blir gällande, överlåter styrelsen enligt köpeavtalet utan ersättning till Trollhättans stad ett till vägmark avsett angränsande område med en areal av 975 m². Genom sistnämnda överlåtelse befrias styrelsen såsom ägare till den del av stadsägan 50 + 61, som icke ingår i köpeavtalet, från skyldighet att, jämlikt byggnadslagen, ersätta staden värdet av marken i väg framför stadsägan.

Den avtalade köpeskillingen motsvarar ett markpris av 2 kr. 50 öre per m² inberäknat den vägmark, som styrelsen överlåter till Trollhättans stad. Vid prissättningen har gjorts en jämförelse med de priser, som tillämpats vid vissa tidigare gjorda försäljningar. Styrelsen anser priset skäligt med hänsyn till belägenheten intill befintligt industriområde.

Försäljningen sker för att bolaget skall kunna utöka sin industriella verksamhet. Vattenfallsstyrelsen har inga planer på att själv utnyttja området för sin verksamhet.

Bostadsstyrelsen framhåller i utlåtande den 7 mars 1957 att styrelsen på grund av den korta tid som stått till buds saknar möjlighet att närmare uttala sig om den föreslagna köpeskillingen. På allmänt erfarenhetsmässiga grunder anser sig dock styrelsen kunna uttala att priset förefaller skäligt.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län anser i utlåtande den 4 mars 1957 ifrågavarande område vara av beskaffenhet att bolaget må förvärva det efter vad sägs i 3 § lagen den 18 juni 1925 angående förbud i vissa fall för bolag, förening och stiftelse att förvärva fast egendom. Länsstyrelsen har under hand inhämtat, att från Trollhättans stad intet är att erinra mot ifrågavarande marköverlåtelse.

Departementschefen

Jag tillstyrker vattenfallsstyrelsens förslag och hemställer att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna det av vattenfallsstyrelsen ingångna avtalet angående försäljning av ett område av stadsägan 50 + 61 i Trollhättans stad.

Väg- och vattenbyggnadsverket

5:o.

Med skrivelse den 22 december 1956 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för Kungl. Maj:ts prövning överlämnat ett mellan vägförvaltningen i Norrbottens län och Arjeplogs kommun genom dess kommunalnämnd den 24 november och 8 december 1956 ingånget köpeavtal, enligt

vilket vägförvaltningen för en köpeskilling av 30 000 kr. till kommunen försäljer fastigheterna Norrbacka 1¹⁴ och 1¹⁷ i Arjeplogs kommun jämte därå befintlig garage- och verkstadsbyggnad. Beträffande avtalet i övrigt torde få hänvisas till handlingarna.

Arjeplogs kommunalfullmäktige har genom beslut den 5 oktober 1956 bemyndigat kommunalnämnden att för kommunens räkning inköpa fastigheterna för den angivna köpeskillingen. Beslutet har vunnit laga kraft.

Styrelsen meddelar, att fastigheterna omfattar en areal av tillhoppa 5 986 m². På fastigheten Norrbacka 1¹⁴ finnes bl. a. en garage- och verkstadsbyggnad. Anläggningen, som uppfördes år 1937, utgör huvudgarage för Arjeplogs vägmästarområde men är numera otillräcklig för att inrymma den för väghållningen erforderliga maskinparken samtidigt som anordningarna för personalen ej fyller nuvarande standardkrav. Då tomten är för liten och möjlighet till utvidgning av densamma saknas, måste en ny tomt anskaffas.

Vägförvaltningen har med anledning härav träffat preliminärt avtal med Arjeplogs kommun om förvärv av en för en ny huvudgarageanläggning lämplig tomt om ca 27 000 m². Priset för denna utgör 3 kr. per m² men kommunen har förklarat sig villig sänka priset till 1:50 kr. per m² under förutsättning att kommunen får överta fastigheterna Norrbacka 1¹⁴ och 1¹⁷ jämte befintlig garage- och verkstadsbyggnad för ett pris av 30 000 kr.

Fastigheterna Norrbacka 1¹⁴ och 1¹⁷ är ej åsatta något taxeringsvärde. Enligt värderingsutlåtande från länsbostadsnämnden uppgår fastigheternas värde till 61 300 kr., varav 49 500 beräknas belöpa på byggnaden.

Beträffande det av kommunen begärda priset för den nya tomten har länsbostadsnämnden uttalat, att det verkliga priset per m², som vid en uppgörelse enligt de preliminära avtalen blir 2:66 kr., synes godtagbart, då vatten och avlopp finnes framdraget till området.

Bostadsstyrelsen har i utlåtande den 16 januari 1957 anfört, att mot bakgrunden av bl. a. det ifrågasatta köpet av mark från Arjeplogs kommun synes anledning icke föreligga till erinran mot den föreslagna försäljningen.

Departementschefen

Jag tillstyrker den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagna försäljningen och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna det av vägförvaltningen i Norrbottens län ingångna avtalet angående försäljning av fastigheterna Norrbacka 1¹⁴ och 1¹⁷ i Arjeplogs kommun.

6:o.

Med skrivelse den 20 februari 1957 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för Kungl. Maj:ts prövning överlämnat ett mellan vägförvalt-

ningen i Göteborgs och Bohus län och Säve kommun den 15 och 16 februari 1957 ingånget köpeavtal, enligt vilket vägförvaltningen — under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande — för en köpeskilling av 86 000 kr. till kommunen försäljer fastigheten Skogome Sörgård 2¹⁹ i Säve kommun. Beträffande avtalet i övrigt torde få hänvisas till handlingarna.

Kommunalfullmäktige i Säve har genom beslut den 15 februari 1957 godkänt avtalet.

Styrelsen meddelar, att fastigheten ingår i det under väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond redovisade grusmaterialförrådet. Någon grustäkt har ej bedrivits under de senare åren. Då Säve kommun har lämnat anvisning på ett annat grustag, vilket styrelsen avser att förvärva, är fastigheten ej längre erforderlig för väg- och vattenbyggnadsverket.

Säve kommun har hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen gjort framställning om att få förvärva ifrågavarande fastighet under åberopande av att kommunen skall medverka till bostadsanskaffning för personalen vid en fångvårdsanstalt, som skall förläggas till Skogome.

Fastighetens areal uppgår till 14 330 m² och är taxerad till 24 000 kr. Länsbostadsnämnden i Göteborgs och Bohus län har uppskattat fastighetens värde till 86 000 kr.

Styrelsen har underställt ärendet lantbruksnämnden i Göteborgs och Bohus län för yttrande. Nämnden har icke haft något att erinra mot försäljningen. Styrelsen har vidare underställt ärendet bostadsstyrelsen för utlåtande. Bostadsstyrelsen har funnit det angivna värdet 86 000 kr. skäligt.

Med anledning av det anförda hemställer väg- och vattenbyggnadsstyrelsen om medgivande att till Säve kommun få försälja fastigheten Skogome Sörgård 2¹⁹ för en köpeskilling av 86 000 kr.

Departementschefen

Jag tillstyrker väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna det av vägförvaltningen i Göteborgs och Bohus län ingångna avtalet angående försäljning av fastigheten Skogome Sörgård 2¹⁹ i Säve kommun.

Till vad föredragande departementschefen under punkterna 1:o—6:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämmer, behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils Engdahl